

Về kinh phí hoạt động và các nguồn vốn của câu lạc bộ: trên thực tế, việc huy động vốn để cho các thành viên câu lạc bộ vay không phải lúc nào cũng dễ dàng. Tại một số khu vực, chính quyền địa phương chưa thực sự hiểu về lợi ích của mô hình câu lạc bộ này và vì thế không trợ giúp tài chính cho các câu lạc bộ. Do đó, các khuyến nghị cơ bản để cải thiện mô hình câu lạc bộ nên tập trung vào việc đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền về lợi ích của câu lạc bộ và tăng cường mối quan hệ giữa câu lạc bộ với chính quyền, cơ quan và tổ chức địa phương cũng như tăng cường sự ủng hộ của địa phương cho các hoạt động của câu lạc bộ. Bên cạnh đó, chính quyền địa phương cần ủng hộ và bổ sung kinh phí cho câu lạc bộ theo thiết kế ban đầu là sẽ hỗ trợ 50 triệu đồng vốn ban đầu cho mỗi CLB. Hơn nữa, các hoạt động huấn luyện đào tạo và giám sát câu lạc bộ cần được duy trì và đẩy mạnh hơn nữa.

Khuyến nghị

1. Cần tiến hành khảo sát và đánh giá nhu cầu của người cao tuổi, nguồn lực địa phương và nhận thức của chính quyền địa phương. Kết quả nghiên cứu cho thấy rõ ràng là khi có sự ủng hộ của chính quyền địa phương thì các câu lạc bộ hoạt động một cách tích cực và có hiệu quả hơn.
2. Sự phối hợp giữa Ban quản lý dự án, chính quyền địa phương và các cơ quan, hiệp hội có liên quan tại tất cả các cấp với các CLB LTH TGN là cần thiết để đảm bảo hiệu của hoạt động và sự bền vững của các câu lạc bộ.
3. Việc lựa chọn thành viên phù hợp cho ban chủ nhiệm câu lạc bộ do Ban chủ nhiệm đóng vai trò là đặc biệt quan trọng để duy trì và thực hiện các hoạt động của câu lạc bộ. Ban chủ nhiệm hoạt động hiệu quả là một trong những yếu tố đưa đến thành công của các Hội Người cao tuổi.
4. Số lượng và tỷ lệ giới tính của thành viên câu lạc bộ cũng đóng vai trò quan trọng. Theo thiết kế dự án, số lượng thành viên câu lạc bộ hiện nên giới hạn ở mức 50-70 người và tỷ lệ thành viên nữ/nam nên là 70/30. Nếu số lượng người muốn tham gia vào câu lạc bộ cao hơn thì ban chủ nhiệm nên xem xét chia tách câu lạc bộ ra thành nhiều câu lạc bộ cho từng xã. Cũng cần phải có chính sách chọn thành viên CLB đa dạng để bảo đảm tỷ lệ thích hợp giữa thành viên nam và nữ trong CLB.
5. Tập huấn cho Ban chủ nhiệm và các thành viên câu lạc bộ là một trong những hoạt động quan trọng của mô hình. Các hoạt động đào tạo và truyền thông cần được thiết kế phù hợp với năng lực học tập của người cao tuổi.
6. Giám sát và đánh giá thường xuyên các hoạt động của CLB cần được tiếp tục thực hiện nhằm cung cấp những hỗ trợ cần thiết và kịp thời bảo đảm các CLB hoạt động bền vững kể cả khi dự án kết thúc.

Quỹ Dân Số Liên Hợp Quốc tại Việt Nam

304 Kim Mã, Quận Ba Đình, Hà Nội, Việt Nam
 ĐT: +84 (04) 3850 0100 | Fax: +84 (04) 3726 5520
 Email: vietnam.office@unfpa.org
 Website: <http://Vietnam.unfpa.org>
www.facebook.com/unfpa.vietnam

**HelpAge
International**

age helps

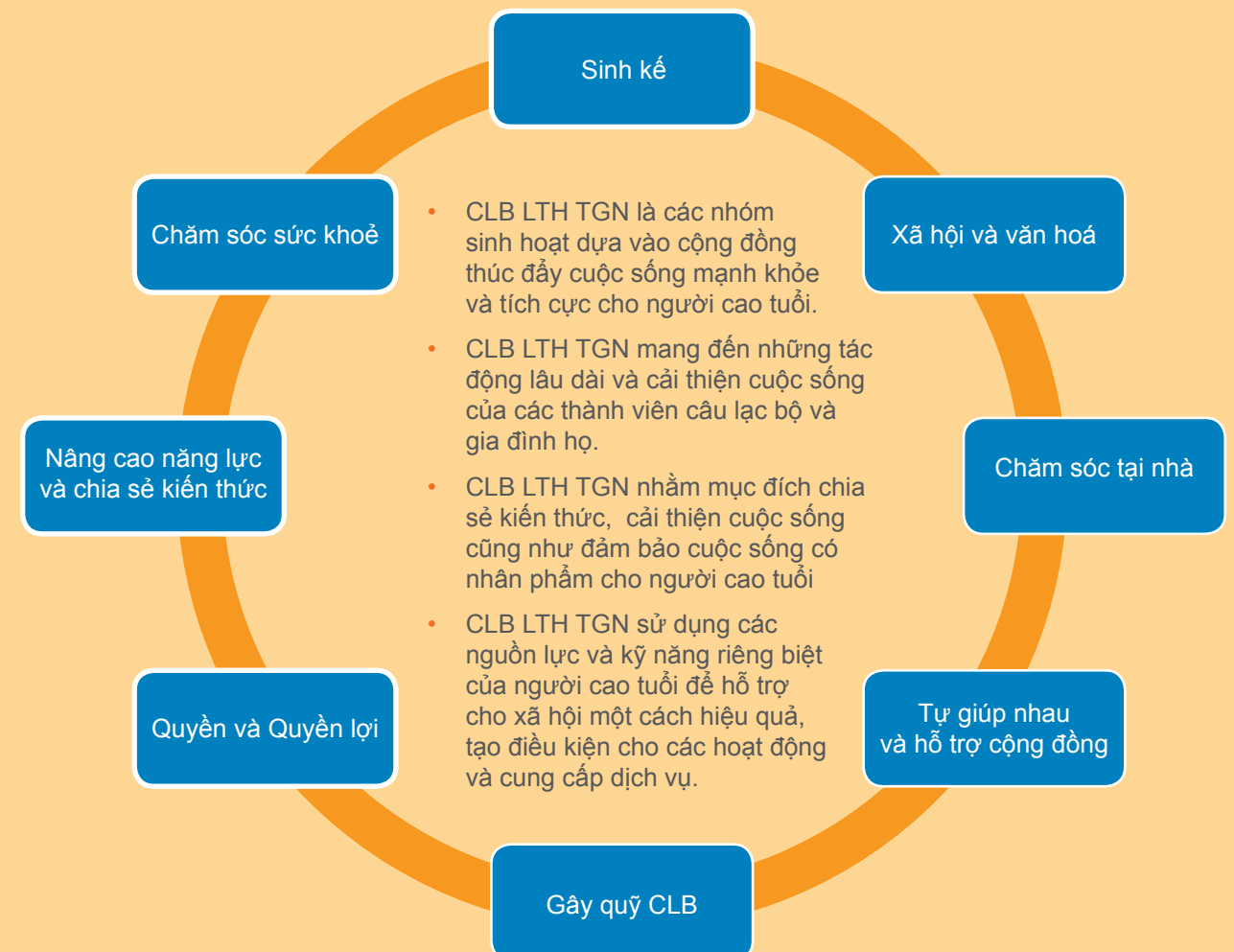

THÔNG TIN TÓM TẮT

ĐÁNH GIÁ MÔ HÌNH THÍ ĐIỂM CHĂM SÓC NGƯỜI CAO TUỔI DỰA VÀO CỘNG ĐỒNG CỦA QỮ DÂN SỐ LIÊN HỢP QUỐC

Giới thiệu

Trong khuôn khổ dự án “Phòng, chống bạo lực gia đình, kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh và chăm sóc người cao tuổi” do Quỹ dân số Liên hợp quốc (UNFPA) hỗ trợ tại tỉnh Hải Dương và tỉnh Bến Tre của Việt Nam, mô hình Câu lạc bộ Liên thế hệ Tự giúp nhau (CLB LTH TGN) đã được đưa vào áp dụng thí điểm từ năm 2013 đến 2015. Thông qua cách tiếp cận liên thế hệ và dựa vào cộng đồng để tự giúp nhau, mô hình CLB LTH TGN hướng đến mục tiêu nâng cao chất lượng cuộc sống của người cao tuổi, gia đình cũng như cộng đồng của họ, tập trung ưu tiên các nhóm dễ bị tổn thương như người nghèo, cận nghèo, và phụ nữ. Các CLB LTH TGN cũng nhận được sự giúp đỡ về mặt tài chính của Tổ chức Hỗ trợ Người cao tuổi Quốc tế. Sau hai năm thực hiện, dự án đã tiến hành đánh giá hoạt động của mô hình nhằm cung cấp bằng chứng về các kết quả và đưa ra các khuyến nghị để tiếp tục cải thiện mô hình này.

Các phát hiện chính

Dự án của Quý dân số Liên hợp quốc đã triển khai 8 nhóm hoạt động trong mô hình CLB LTH TGN. Những phát hiện từ đánh giá cho thấy mô hình CLB LTH TGN đã đạt được những kết quả đáng khích lệ trên tất cả các nhóm hoạt động.

- Hoạt động chăm sóc sức khỏe:** Khi trở thành thành viên câu lạc bộ, người cao tuổi được kiểm tra, tư vấn sức khỏe và có hồ sơ theo dõi sức khỏe. Phần lớn các thành viên câu lạc bộ tham gia tập thể dục ít nhất 3 lần một tuần. Mỗi quý một lần, các câu lạc bộ tổ chức một buổi tập huấn về cách thức tự chăm sóc sức khỏe. Các câu lạc bộ tổ chức kiểm tra sức khỏe cho thành viên câu lạc bộ hai lần một năm. Kết quả khảo sát cho thấy 95,4% thành viên các câu lạc bộ được khám sức khỏe một lần và 84,2% được khám sức khỏe từ hai lần trở lên trong năm 2015. Tất cả các thành viên câu lạc bộ tham gia khảo sát đều có hồ sơ theo dõi sức khỏe và tỷ lệ thành viên có bảo hiểm y tế tăng lên đáng kể.
- Hoạt động tạo thu nhập:** Các câu lạc bộ đều thành lập ít nhất 2 nhóm sinh kế và đã đạt được mục tiêu do dự án đề ra. Bảy (7) trong số 12 câu lạc bộ đã đạt được mục tiêu thực hiện ít nhất 4 đợt tập huấn trong một năm về công nghệ mới và những ý tưởng đổi mới, sáng tạo và chia sẻ kinh nghiệm tại các buổi họp của câu lạc bộ. Câu lạc bộ tổ chức thăm quan học tập để các thành viên học hỏi về các mô hình tạo thu nhập. Câu lạc bộ cũng cung cấp quỹ vốn vay quay vòng tài chính vì mô cho các thành viên để phát triển sản xuất và góp phần tăng thu nhập cho cá nhân và hộ gia đình. Tại thời điểm khảo sát, quỹ vốn vay tại Hải Dương có số vốn là 78,38 triệu đồng (3.577 đô la Mỹ) và quỹ ở Bến Tre có 110,42 triệu đồng (5.065 đô la Mỹ). Đây là mức gia tăng đáng kể từ số vốn trợ giúp ban đầu 50 triệu đồng (2.294 đô la Mỹ) cho mỗi câu lạc bộ của Tổ chức Hỗ trợ Người cao tuổi Quốc tế.
- Hoạt động văn hóa:** Mỗi câu lạc bộ đều có đội văn nghệ biểu diễn thường xuyên tại các buổi họp của câu lạc bộ, các lễ kỷ niệm và các buổi họp khác. Tất cả các thành viên tham gia khảo sát nói rằng các hoạt động này được tổ chức thường xuyên tại các buổi họp của câu lạc bộ và phần lớn họ thấy rất bổ ích. Kết quả đánh giá cho thấy các hoạt động văn hóa đã cải thiện đáng kể đời sống tinh thần của các thành viên và giúp họ củng cố tinh thần đoàn kết, đồng thời tạo gắn kết các thành viên với nhau. 99,6% các thành viên CLB tham gia khảo sát cho rằng họ thấy mình tự tin hơn kể từ khi tham gia CLB.
- Hoạt động chăm sóc tại nhà:** Sau 2 năm thực hiện, các câu lạc bộ đã vượt mục tiêu có ít nhất 5 tình nguyện viên chăm sóc tại nhà. Tổng số tình nguyện viên chăm sóc tại nhà hiện nay là 79 người (46 tình nguyện viên tại Hải Dương và 33 tình nguyện viên tại Bến Tre) và đang cung cấp dịch vụ chăm sóc tại nhà ít nhất 2 lần một tuần cho 148 người cần trợ giúp. Dịch vụ trợ giúp các hoạt động trong đời sống hàng ngày như làm việc nhà hay vệ sinh cá nhân chủ yếu dành cho cụ ông, cụ bà có hoàn cảnh khó khăn hoặc người già sống neo đơn.
- Hoạt động tự giúp nhau và hỗ trợ cộng đồng:** Hàng tháng, các câu lạc bộ giúp ít nhất một người và/hoặc hỗ trợ cho cộng đồng. Sau hơn hai năm hoạt động, 12 CLB LTH TGN đã giúp đỡ bằng tiền hoặc hiện vật cho 6.406 trường hợp. Các điển hình về hỗ trợ cộng đồng hiệu quả có thể thấy ở các như câu lạc bộ của xã Sơn Định, xã Vĩnh Hòa và xã Phước Thanh (tỉnh Bến Tre).
- Hoạt động gây quỹ câu lạc bộ:** Các chiến lược gây quỹ đa dạng đã được triển khai tại các câu lạc bộ, ví dụ như thu phí câu lạc bộ và lãi từ các quỹ vốn vay quay vòng, v.v. Các câu lạc bộ cũng nhận được trợ giúp từ chính quyền địa phương. Tại thời điểm khảo sát, 12 CLB LTH TGN đã gây quỹ được 858,37 triệu đồng (tương đương 39.375 đô la Mỹ) để giúp đỡ những đối tượng có hoàn cảnh khó khăn và/hoặc để hỗ trợ cho các CLB LTH TGN giúp chính thành viên của họ.

“Đây là hoạt động tốt nhất cho người cao tuổi tại tỉnh chúng tôi. Tỉnh có rất nhiều câu lạc bộ khác, nhưng không câu lạc bộ nào có tất cả các hoạt động như chăm sóc sức khỏe, sinh kế, hỗ trợ xã hội và cộng đồng như vậy. Đây là mô hình hoàn hảo vì nó đảm bảo đáp ứng được các nhu cầu của cộng đồng”.

Đại diện Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, tỉnh Hải Dương.

- Các hoạt động liên quan đến quyền và quyền lợi:** Việc chia sẻ thông tin trong các buổi họp của CLB LTH TGN đã giúp nâng cao nhận thức về chính sách và luật pháp. Kết quả khảo sát cho thấy phần lớn các thành viên câu lạc bộ có hiểu biết về quyền của người cao tuổi tốt hơn nhiều so với trước đây.
- Nâng cao năng lực và chia sẻ kiến thức:** Trong các buổi họp hàng tháng, các câu lạc bộ cũng tổ chức các buổi đào tạo và chia sẻ thông tin về các chủ đề như trồng trọt, chăn nuôi, kinh doanh nhỏ, bình đẳng giới, phòng chống bạo lực gia đình, chăm sóc sức khỏe, chế độ ăn uống lành mạnh và phòng chống các bệnh thông thường cho người cao tuổi.

Tác động của mô hình

Tác động tích cực của mô hình thể hiện ở tất cả các cấp độ, từ chính các thành viên câu lạc bộ đến cộng đồng nói chung. Thay đổi tích cực ở mức độ cá nhân có thể kể đến là việc gia tăng thu nhập hộ gia đình, cải thiện sức khỏe nhờ rèn luyện thân thể thường xuyên và có kiến thức tốt về các vấn đề sức khỏe. Cùng với việc trao đổi kiến thức về kỹ thuật trồng trọt, chăn nuôi, vai trò của người cao tuổi, luật và chính sách; mô hình cũng tạo ra hiệu ứng lan tỏa tới cộng đồng và gia đình của các thành viên câu lạc bộ. 93,7% các thành viên nói rằng họ thường xuyên hoặc thỉnh thoảng phổ biến kiến thức cho người khác. Thu nhập bình quân hàng năm của thành viên câu lạc bộ tăng từ 19,76 triệu đồng (906 đô la Mỹ) lên 26,74 triệu đồng (1.226 đô la Mỹ) (tăng 30,3%). Đa số các thành viên CLB LTH TGN phát biểu rằng họ trở nên tự tin hơn sau khi gia nhập câu lạc bộ.

Điều kiện để mô hình thành công

- Ban chủ nhiệm CLB có năng lực và kỹ năng quản lý tốt
- Các tình nguyện viên tích cực
- Trợ giúp tài chính ban đầu khoảng 50 triệu đồng (2.293 đô la Mỹ) cho mỗi câu lạc bộ
- Trợ giúp kỹ thuật trong việc sử dụng quỹ vốn vay hỗ trợ sinh kế quay vòng của CLB LTH TGN nhằm tăng thu nhập cho các thành viên và bản thân các CLB LTH TGN.

“Là một thành viên mới của câu lạc bộ, tôi cảm thấy tự tin hơn so với trước kia kể từ khi tham gia các hoạt động vận động và gây quỹ cho câu lạc bộ cùng các thành viên khác. Quỹ có 100 triệu đồng hay 50 triệu đồng (4.587 hay 2.293 đô la Mỹ) là quan trọng; nhưng quan trọng hơn là việc chia sẻ kinh nghiệm và kiến thức. Cách tổ chức liên thể hệ của CLB LTH TGN đã tạo ra tiếng nói chung và sự đoàn kết trong cộng đồng.”

Thảo luận nhóm ở xã Thanh Tùng, huyện Thanh Miện, tỉnh Hải Dương.

Bền vững và nhân rộng

Mô hình CLB LTH TGN được đánh giá là bền vững trên phương diện tổ chức, nguồn nhân lực, nguồn tài chính và các hoạt động. Việc nhân rộng mô hình này cũng phù hợp với chính sách của Đảng và Nhà nước, đã được cụ thể hoá thành các chỉ tiêu trong chương trình hành động quốc gia về người cao tuổi tại từng tỉnh. Phần lớn các ý kiến tại các buổi phỏng vấn sâu và các buổi thảo luận nhóm đã chỉ ra rằng mô hình này cần được nhân rộng tại các khu vực khác, và mở rộng hơn ở những nơi đã có câu lạc bộ. Việc nhân rộng mô hình thành công này phụ thuộc vào nhiều yếu tố khác nhau như nhu cầu thực tế của người cao tuổi, việc xem xét và trợ giúp của các chính quyền địa phương, khả năng về con người, kỹ thuật và tài chính. Tại thời điểm khảo sát, bên cạnh 6 câu lạc bộ do dự án thành lập tại mỗi tỉnh, từng tỉnh cũng thành lập thêm 11 câu lạc bộ khác, đưa tổng số CLB LTH TGN lên đến 34 câu lạc bộ tại hai tỉnh.

Thách thức

Mặc dù có những thành tựu nổi bật, hiện nay, các câu lạc bộ vẫn đang gặp nhiều khó khăn, ví dụ như việc tìm kiếm và lựa chọn thành viên tình nguyện làm Ban chủ nhiệm CLB. Câu lạc bộ có rất nhiều hoạt động và các yêu cầu quản lý hiệu quả đòi hỏi thành viên tình nguyện viên trong vai trò ban chủ nhiệm phải đảm đương rất nhiều việc. Ngoài ra, các thành viên trong ban chủ nhiệm cần phải được đào tạo định kỳ và tuyển thêm các thành viên mới vào ban khi các thành viên cũ ngày càng lớn tuổi.